

Notat 2/2024

Hvordan undersøke kunstneres inntekter?

BÅRD KLEPPE

Tittel: Hvordan undersøke kunstneres inntekter?

TF-notat nr.: 2/2024

Forfatter(e): BÅRD KLEPPE

Dato: 08.02.2024

ISBN: 978-82-336-0655-8

ISSN: 2703-7908

Oppdragsgiver(e): Kulturdirektoratet

Telemarksforsking
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf.: +47 35061500

Forord

Dette korte notatet er bestilt av Kulturdirektoratet for å klargjøre grunnleggende prinsipper for systematiske undersøkelser av kunstnernes inntekter. Notatet er bestilt i forlengelse av den forrige kunstnerundersøkelsen, som inkluderte både en studie av kunstnernes inntekter under pandemien (Kleppe og Askvik 2021) og en studie av kunstnernes inntekter i 2019 (Kleppe og Askvik 2023). Teksten i dette notatet er delvis nyskrevet og delvis hentet fra disse studiene. Takk til Haakon Bekeng-Flemmen for innspill.

Bø, 15. februar 2024

Bård Kleppe

Prosjektleder

1. Anbefalinger for fremtidige kunstnerundersøkelser

I Norge har det helt tilbake til slutten av 1960-tallet vært gjennomført undersøkelser av kunstneres arbeids- og inntektsforhold. I alt er det gjennomført åtte slike, hhv. i 1967–69, 1973, 1980, 1986, 1994, 2006, 2013 og 2019. De to første er delvis dokumentert i St.meld. nr. 41 (1975–76) *Kunstnerne og Samfunnet* og omfatter hhv. visuelle kunstnere (1967-69) og forfattere (1973). Den første landsomfattende undersøkelsen ble gjennomført i 1980 og var basert på en spørreundersøkelse blant medlemmer i 23 kunstnerorganisasjoner, jf. NOU (1981:28) *Inntektsforhold for kunstnarar*. Denne undersøkelsen dannet mønster for senere undersøkelser, spesielt 1993- og 2006-undersøkelsene, jf. hhv. Elstad og Pedersen (1996), Heian, Løyland og Mangset (2008), Heian, Løyland og Kleppe (2015) og Kleppe og Askvik (2023). Disse undersøkelsene har vært benyttet bl.a. som grunnlag for å diskutere og utvikle sentrale elementer i den norske kunstnerpolitikken. De har også gitt grunnlag for mer akademiske analyser, publisert i vitenskapelige tidsskrifter og en PhD-avhandling (Bille et. al. 2017, Heian 2018, Mangset m.fl. 2010, Mangset m.fl. 2016, Askvik m.fl. 2022).

Måling av kunstneres inntekter er viktig, men også komplisert. For det første er det komplisert å definere hvem som er kunstnere og dermed hvem som skal inkluderes i undersøkelsene (se Heian, Løyland og Mangset (2008) eller Baldin og Bille (2023) for en diskusjon omkring dette), for det andre har kunstnere ofte en sammensatt yrkeshverdag preget av sammensatte inntekter. For det tredje er kunstnere som en gruppe sammensatt og forholder seg til svært ulike arbeidsmarkeder.

I dette notatet presenteres noen grunnleggende metodiske innsikter som må ligge til grunn for videre undersøkelser av kunstneres inntekter dersom disse skal være sammenlignbare med de tidligere undersøkelsene som er gjort. Vi vil fokusere på metodiske vurderinger rundt kategorisering av kunstnere, bakgrunnsvariabler, arbeidstid og inntekt.

1.1 Kunstnerkategorier

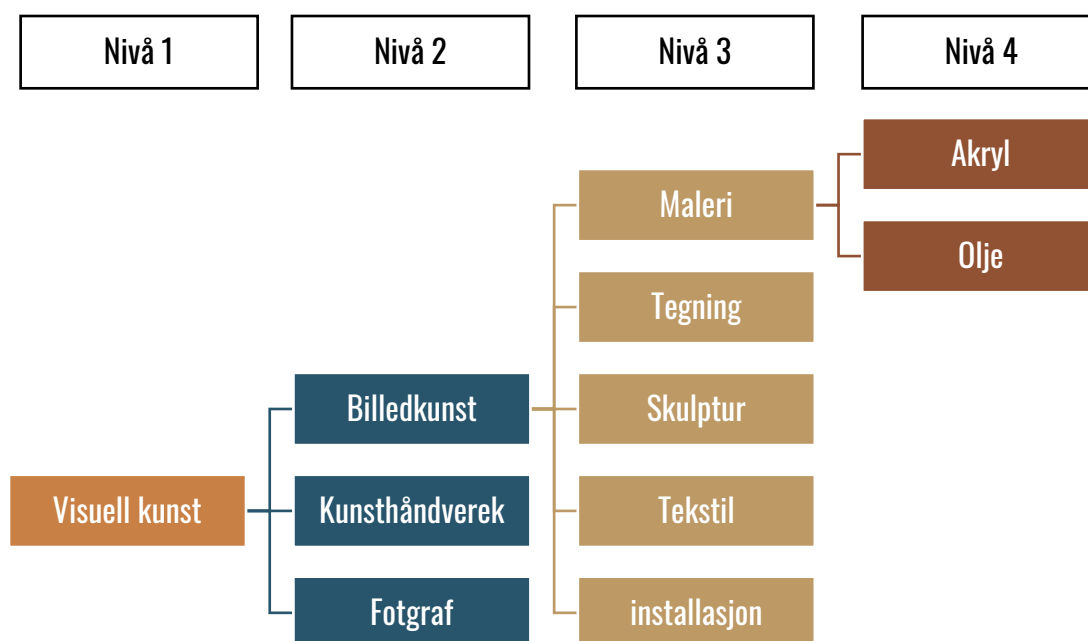
Som nevnt er det betydelige forskjeller på ulike grupper av kunstnere og derfor behov for en hensiktsmessig differensiering mellom disse. Kunstnerundersøkelser som kun tar utgangspunkt i spørreundersøkelser, slik kunstnerundersøkelsen i 2013 var (Heian m.fl. 2015), kan legge til grunn detaljerte inndelinger som respondentene kan velge mellom. Utfordringen er likevel at slike undersøkelser ofte ender med en lav svarprosent, noe som medfører at man har for få respondenter innad i gruppene til at disse kan benyttes statistisk.

Undersøkelser som tar utgangspunkt i hele populasjonen av kunstnere, slik den siste kunstnerundersøkelsen var (Kleppe og Askvik 2023), er metodisk med solide siden disse ikke er heftet med utvalgsproblematikk. Her benytter man registerdata fra offentlige registre slik som Skatteetaten og Folkeregisteret til å beskrive inntekt. I slike tilfeller må man benytte den informasjonen man har om hele populasjonen. Dette kan være hvilken næringskode de har registrert et evt. foretak i, eller hvilken kunstnerorganisasjon de er medlem av. I sistnevnte tilfelle vil medlemskap i kunstnerorganisasjon være det nærmeste man kommer en kategorisering. Er kunstneren medlem av Norske Dansekunstnere, vil vedkommende bli kategorisert som dansekunstner. Denne metoden ble brukt i den siste kunstnerundersøkelsen (Kleppe og Askvik 2023). Noen kunstnerorganisasjoner har også mer detaljert kunnskap om medlemmene. Eksempel på dette kan være medlemmer av Norske billedkunstnere (NBK), hvor undermedlemskap i de seks fagorganisasjonene kan si noe mer detaljert om kunstnerkategori¹. For å bedre legge til rette for fremtidige registerbaserte undersøkelser basert på medlemslister vil det derfor være hensiktsmessig om kunstnerorganisasjonene kunne samlet inn kunnskap om hvilken kunstnerkategori de ulike medlemmene tilhører.

Hvordan man definerer de ulike kunstnerkategoriene har kunstnerne og kunstnerorganisasjonene selv best oversikt over. Organisasjonene har derfor alltid vært rådført når denne kategoriseringen skal gjøres i forkant av kunstnerundersøkelser. Bakerst i notatet har vi laget en liste over kategorier som ble benyttet i spørreskjemaet i den siste kunstnerundersøkelsen (Kleppe og Askvik 2022, 2023).

Det er likevel to viktige poeng å ta med seg. For det første så bør kunstnerkategorier handle om ulikheter i det kunstneriske innholdet de jobber med. For å holde oss til NBK som eksempel, organiserer fagorganisasjonene henholdsvis malere, billedhoggere, tegnere, grafikere og tekstilkunstnere. Kategorier av typen «frilansere» og «fast ansatte» handler om tilknytning til arbeidslivet og må ikke blandes inn i dette. Dette er en annen type inndeling og må behandles for seg. For det andre, når man etablerer ulike kategorier for kunstnerisk arbeid, er det viktig å ha en klar ide om hvordan disse plasserer seg i et hierarki. Dette gjør det lettere å aggregere dataene opp på et høyere nivå, noe som ofte er nødvendig for å få kategorier med et tilstrekkelig antall respondenter. Figur 1 viser eksempel på en slik hierarkitenkning innen billedkunst.

¹ Se <https://www.norskebilledkunstnere.no/grunnorganisasjonene/>

Figur 1: Eksempel på hierarki for billedkunst med fire nivåer.

Til sist vil vi påpeke at selv om mange kunstnere arbeider tverrfaglig og slik sett passer inn i flere kategorier, vil det være nødvendig å plassere dem i én kategori der de anser å ha sitt hovedvirke.

1.2 Andre bakgrunnsvariabler

Bakgrunnsvariabler av typen kjønn, alder, bosted og utdanning benyttes til å gjøre analyser av hvordan dette påvirker inntekt og levekår. Jo mer detaljerte disse spørsmålene er, jo lettere er det å aggregere opp på ønsket nivå. Ved å spørre om postnummer til respondenten, kan man eksempelvis fastslå hvilken kommune og hvilket fylke vedkommende har bosted i, men man kan også differensiere mellom ulike bydeler i Oslo. Ved å spørre om eksakt alder, kan man tilpasse grupper til ulike kategoriseringer, enten disse er benyttet i tidligere undersøkelser eller i SSB sine oversikter over inntekt i hele befolkningen. Dersom samle-kategorier skal benyttes, bør man undersøke nøye hvilke kategorier som er benyttet tidligere. Det er eksempelvis viktig å skille mellom personer under og over pensjonsalder i undersøkelser av inntekt. Dersom man ønsker informasjon om innvandrerbakgrunn, anbefaler vi å benytte den inndeling som SSB benytter². Spørsmål om utdanningstype og -lengde er også relevant. Her er det primært skille mellom kunstnerisk utdanning og annen utdanning som er relevant. Ansiennitet som kunstner er også en relevant bakgrunnsvariabel.

² <https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere/artikler/slik-definerer-ssb-innvandrere>

Mulige bakgrunnsspørsmål:

- Hvilke(t) kjønn identifiserer du deg med?
 - Kvinne
 - Mann
 - Annet
 - Vil ikke svare
- Hvilket år er du født?
- Hva er ditt postnummer (evt. hvilken kommune bor du i)?
- Hvor er din mor født?
 - Norge
 - Europa
 - Afrika
 - Asia med Tyrkia
 - Nord-Amerika eller Oseania
 - Midt- eller Sør-Amerika
- Hvor er din far født?
- Har du kunstutdanning på universitets- eller høyskolenivå i Norge eller i utlandet?
 - Ja, årsenhet/grunnfag eller mindre
 - Ja, 2-3 års utdanning (BA/lavere grad)
 - Ja, 4-6 års utdanning (MA/høyere grad)
 - Ja, doktorgrad/Ph.d.
 - Nei
- Har du annen utdanning på universitets- eller høyskolenivå som ikke er kunstutdanning? (tilsvarende svaralternativer)
- Hvilket år startet du din kunstneriske karriere?

1.3 Arbeidstid

Arbeidstid varierer mye både blant kunstnere og andre ansatte. Det er derfor nødvendig å kartlegge omfanget av arbeidstiden samt hvordan denne tiden fordeler seg mellom ulike type arbeid. Som allerede nevnt, kombinerer kunstnere ofte ulike typer arbeid. Når inntekt skal undersøkes, er det viktig å skille mellom tid brukt på ulike kategorier av arbeid. I de tidligere kunstnerundersøkelsene har vi delt opp dette i tre kategorier. Disse ble beskrevet på følgende måte i den forrige kunstnerundersøkelsen (Heian m.fl. 2015:17-18):

Kunstnerisk arbeid har vi definert som tid brukt til skapende og utøvende kunstnerisk arbeid, inkludert den arbeidstiden som går med til øving, innstudering, research og lignende. I tillegg har vi altså bedt respondentene inkludere *administrativt arbeid* knyttet til det kunstneriske arbeidet.

Kunstnerisk tilknyttet arbeid er arbeid som forutsetter en kunstnerisk kompetanse, uten direkte å være kunstnerisk arbeid. Eksempler på dette kan være undervisning, kunstformidling, juryarbeid eller arbeid i kulturbyråkratiet.

Ikke-kunstnerisk arbeid er arbeid som hverken er rent kunstnerisk eller som krever noen form for formell eller uformell kunstnerisk utdanning. Med andre ord omfatter det alt arbeid der kunstnerne antas å konkurrere om de samme arbeidsplassene som den øvrige arbeidsstyrken.

Ved å benytte disse kategoriene, vil undersøkelsen bli sammenlignbar med tidligere undersøkelser. Det er mulig å lage mer finkornede kategorier, men disse bør da kunne summeres opp til disse tre kategoriene.

Hvordan skal man så telle timer? I de siste kunstnerundersøkelsene er respondentene blitt bedt om å oppgi antall timer de totalt har jobbet på ett år, fordelt på de tre kategoriene over. Det ble lagt til en hjelpepetekst om at et normalarbeidsår er ca. 1700 timer. Det er også mulig å spørre om antall timer de har jobbet i en måned, og dermed summere dette opp til årstimer, men da får man en utfordring knyttet til at ferier og fridager er ulikt fordelt mellom måneder. Det oppstår også et spørsmål om hvorvidt man skal regne 11 arbeidsmåneder eller 12.

Mulige spørsmål om arbeidstid:

Anslå omtrent hvor mye tid du har jobbet i [år] fordelt på de tre kategoriene som er listet opp nedenfor.

Et vanlig årsverk anslås til å være på rundt 1700 timer for arbeidstakere i full stilling (50% stilling gir omtrent 850 arbeidstimer). Et månedsverk er om lag 150 timer. Skriv 0 hvis du ikke jobbet med én eller flere aktiviteter.

Kunstnerisk arbeid

Både skapende/utøvende virksomhet og annet kunstnerisk arbeid. Regn også med administrativt arbeid (regnskap, markedsføring, logistikk) tilknyttet eget kunstnerisk arbeid.

Kunstnerisk tilknyttet arbeid

Arbeid som ikke er skapende eller utøvende, men som krever kunstfaglig kompetanse, for eksempel pedagogisk arbeid i kunsthøgskole, kunstsakkyndige vurderinger eller komitéarbeid, kunstnerisk formidlingsvirksomhet, bransjearbeid og lignende.

Ikke-kunstnerisk arbeid

Arbeid som ikke forutsetter kunstneriske kvalifikasjoner.

1.4 Inntekt

Et av de viktigste spørsmålene for kunstnerundersøkelser gjelder kunstnerens inntekt. Dette er også det mest kompliserte spørsmålet å undersøke. Det første som må avklares dersom man går i gang med slike undersøkelser, er om man skal gjøre undersøkelser av en persons økonomi eller en bedrifts økonomi. Dette er to helt forskjellige typer undersøkelser som ikke alltid er like lett å skille når man snakker om kunstnerens inntekter. Det er likevel svært viktig å holde disse adskilt. Bedriftsøkonomiske analyser av kunstneriske virksomheter kan si noe om verdiskapingen i bedriftene og om inntekts- og utgiftsfordelingen i slike bedrifter. Dette kan være interessant av flere grunner. Det er likevel viktig å påpeke at slik kunnskap ikke har vært målsettingen med kunstnerundersøkelsene. Her er man primært opptatt av

kunstnernes levekår og det er derfor den personlige økonomien og den personlige inntekten man undersøker. Det er med andre ord den enkelte kunstner som er den statiske enheten for kunstnerundersøkelser.

Hvordan er inntekt sammensatt? Etter skatteloven er skattepliktig inntekt «enhver fordel vunnet ved arbeid, kapital eller virksomhet samt pensjon, føderåd og livrente»³. Inntekt kan deles i fire kategorier slik det ble gjort i den siste kunstnerundersøkelsen (Kleppe og Askvik 2023:70)

Lønnsinntekt omfatter lønn, honorarer og andre godtgjørelser, inkludert skattepliktige naturallytelser som for eksempel verdi av fri bil, fri telefon og lignende. Kunstnere som har en fast eller midlertidig ansettelse, vil motta lønnsinntekt. Det samme vil kunstnere som er engasjert på korttidskontrakter der det utbetales lønn til vedkommende. I noen tilfeller vil også stipend utbetales som lønn. Dette gjelder blant annet arbeidsstipend fra Statens kunstnerstipend.

Næringsinntekter er inntekter fra enkeltpersonforetak eller andre foretak med personlig ansvar (DA/ANS). Det som påvirker den personlige inntekten er *netto næringsinntekt*, altså det regnskapsmessige resultatet av en slik bedrift. I tilfeller av underskudd i næring er denne negativ og gir grunnlag for fratrukk i skatt. Svært mange kunstnere er innehavere av enkeltpersonforetak som de kan benytte for å fakturere oppdrag, men det er altså resultatet fra dette foretaket som påvirker den enkelte persons inntekt.

Kapitalinntekter omfatter renteinntekter, aksjeutbytte, realisasjonsgevinster og andre kapitalinntekter i løpet av kalenderåret.

Overføringer inkluderer skattepliktige og skattefrie overføringer, herunder sykepenger og fødselspenger. Denne kategorien består av flere undergrupper der pensjoner utgjør den største delen.

I undersøkelser av kunstnernes inntekter er det særlig to størrelser som er interessante: Samlet inntekt og kunstnerisk inntekt, altså inntekter fra kunstnerisk arbeid. I de norske kunstnerundersøkelsene og de mange internasjonale undersøkelsene av kunstnernes inntekter er det disse to størrelsene som undersøkes (Se for eksempel Heian 2018 for en oversikt over internasjonale studier). Samlet inntekt forteller noe om kunstnernes generelle levekår og hvordan disse er, sammenlignet med andre yrkesgrupper, mens den kunstneriske inntekten forteller noe om det økonomiske grunnlaget for å drive med kunstnerisk arbeid. En tredje størrelse som også er viktig, er summen av inntekt fra kunstnerisk arbeid og kunstnerisk tilknyttet arbeid. Dette forteller noe om hvorvidt den kunstneriske utdannelsen og kompetansen gir grunnlag for inntjening.

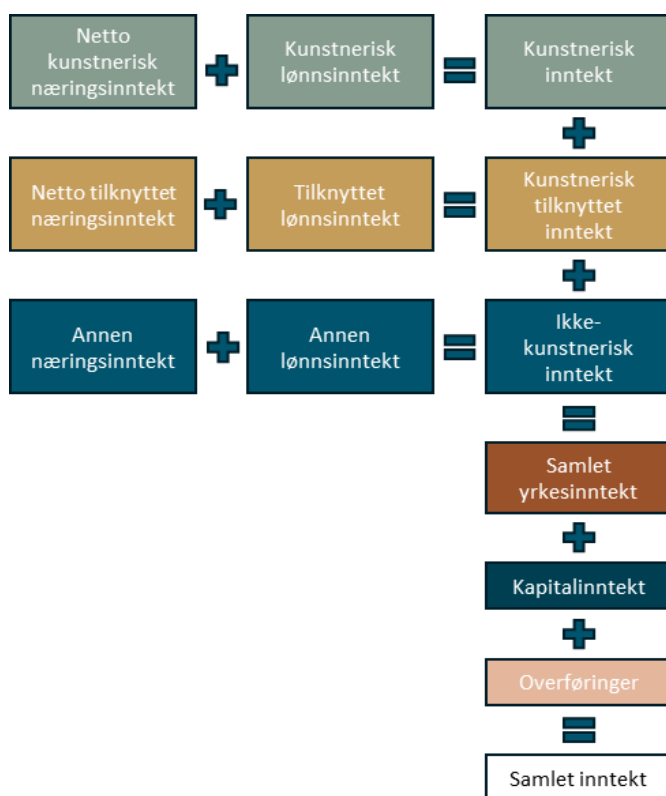
Inntektsbildet til kunstnere kan dermed illustreres gjennom figuren på neste side. Det er denne som ble lagt til grunn for den siste kunstnerundersøkelsen og som bør brukes dersom man vil sammenligne nyere undersøkelser med denne.

Vi ser her at summen av netto kunstnerisk næringsinntekt (årsresultatet fra et evt. enkeltpersonforetak innen kunstnerisk arbeid) samt lønnsinntekt fra kunstnerisk arbeid gir den kunstneriske (yrkes)inntekten. Tilsvarende gir næringsinntekt samt lønnsinntekt fra kunstnerisk tilknyttet arbeid den kunstnerisk

³ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-03-26-14/KAPITTEL_6-1#KAPITTEL_6-1

tilknyttede inntekten. Det samme mønsteret gjelder for ikke-kunstnerisk inntekt. Summen av disse inntektene er altså samlet yrkesinntekt. Når vi så legger til kapitalinntekter og overføringer, får vi den samlede inntekten.

Det er imidlertid et moment i denne modellen som har vært praktisert ulikt i de tre siste kunstnerundersøkelsene: Hvorvidt kapitalinntekt også skal regnes som kunstnerisk inntekt. I modellen er kapitalinntektene holdt utenfor den kunstneriske inntekten. Samtidig kan man argumentere for at deler av kapitalinntekten kan stamme fra kunstnerisk arbeid og slik bør inkluderes i den kunstneriske inntekten. Flere kunstnere organiserer arbeidet sitt i dag gjennom aksjeselskap (AS) og vil dermed kunne ta ut deler av overskuddet som utbytte, altså som kapitalinntekter. Det er viktig å påpeke at denne delen av overskuddet kun gjelder en liten del av inntekter fra slike virksomheter, siden det meste av inntektene i et AS vil bli tatt ut som lønn. Samtidig er det gode argumenter for å ikke inkludere utbytte fra AS som driver med kunstnerisk arbeid som en kunstnerisk inntekt. Et slikt utbytte er først og fremst et resultat av kapitalplassering og kan komme en hvilken som helst aksjeeier til gode, enten vedkommende er kunstner eller ei. I den siste kunstnerundersøkelsen la vi en slik vurdering til grunn og holdt kapitalinntekter utenfor de kunstneriske inntektene. Det er usikkert hvor mye de et eventuelt utbytte fra kunstneriske AS den totale inntekten utgjør, men trolig er dette en svært begrenset del av inntekten som i liten grad spiller inn på inntektsbildet som kommer fra i kunstnerundersøkelsene.

Figur 2: Skjematisk oversikt over begrep for kunstneriske inntekter

Hvordan kartlegges så inntekt på best mulig måte? Dette er en vanskelig oppgave siden man må forsøke å oversette til dels vanskelige økonomiske begreper til et språk som er forståelig for personer uten kjennskap til regnskapstekniske begreper, gjerne også personer uten inngående kjennskap til egen økonomisk situasjon. I undersøkelser der det benyttes registerdata, finnes det tilgjengelig informasjon om alle inntektstillene med unntak av fordelingen mellom kunstnerisk og ikke-kunstnerisk inntekt. Dette må i så fall kartlegges gjennom surveyundersøkelser. Da kan man be respondentene svare i kroner eller i prosent av inntekt fra de tre kildene. Man kan enten be respondenten skille mellom næringsinntekt og lønnsinntekt, eller be om et totalt estimat på hele yrkesinntekten (overføringer og kapitalinntekter vil vi altså holde utenfor). Hva som oppleves enklest å oppgi av et prosentanslag eller et kronebeløp vil nok variere fra person til person, men dersom man ikke har registerdata, er man selvsagt avhengig av å spørre om et kronebeløp. Hvorvidt man skal gjøre en beregning av hele inntekten eller fordele beregningen mellom lønns og næringsinntekt, er også en vurdering. La oss ta et eksempel som mange vil kjenne seg igjen i. Kari har en 60 % stilling i kulturskolen som gitarlærer og har et lite bandprosjekt på siden som hun har litt inntekter fra. I hennes tilfelle vil 100 % av lønnsinntekten komme fra kunstnerisk tilknyttet arbeid (altså undervisning), mens 100 % av næringsinntekten komme fra kunstnerisk arbeid, siden hun organiserer alle inntekter fra bandprosjektet gjennom dette foretaket. I dette eksemplet vil det være hensiktsmessig å skille mellom lønnsinntekt og næringsinntekt. En slik deling vil trolig også være enklest for respondenten. Så lenge man har registerdata om lønns- og næringsinntekt, kan vi beregne alle nødvendige inntektskategorier svært nøyaktig for Kari. Dersom man kun har surveydata, må man også kartlegge disse størrelsene gjennom spørsmål. Man kan la være å skille mellom lønns- og næringsinntekt og heller spørre om samlet yrkesinntekt, men da har man ikke mulighet til å beskrive tilknytning til arbeidslivet på en god måte.

En siste innvending som ofte kommer mot kunstnerundersøkelser er at disse kun undersøker inntekt for ett spesifikt år. Mange kunstnere opplever at deres inntekter svinger mye fra et år til et annet avhengig av når inntektene blir bokført. Når en musiker slipper en ny plate med tilhørende turne, kan inntekter fra et arbeid som har pågått over flere år, bli realisert det ene året. Svaret på denne metodiske utfordringen er likevel enkelt. I og med at statistiske undersøkelser kartlegger en rekke ulike personer, vil mulige skjevheter fra et år til et annet være noenlunde jevnt fordelt. Det året artist A er på turné og har høye inntekter, jobber artist B med en ny plate uten høye inntekter. Ved å spørre om ett spesifikt år er det mindre mulighet for at respondenten gjør egne vurderinger av hva som anses å være normalt, heller enn å oppgi den faktiske situasjonen. Når man så sammenstiller de mange respondentene, får man et gjennomsnittresultat som gir et mest mulig eksakt bilde av kunstnernes inntekter. Dersom man også skal analysere utvikling over tid, er det nødvendig å vite eksakt hvilket inntektsår undersøkelsen omfatter.

Det kan også av og til være interessant å vite hvor inntektene kommer fra. I tidligere kunstnerundersøkelser har vi blant annet vist hvor mye av inntekten som kommer fra stipender, eller hvor mye som kommer fra salg til henholdsvis private og offentlige kunder. Dersom dette skal kartlegges, anbefaler vi tilleggs-spørsmål der respondenten oppgir inntektskilde som en prosentandel av total kunstnerisk inntekt.

Mulige spørsmål om inntekt:

Oppgi følgende inntektsinformasjon fra inntektsåret [år] mest mulig eksakt. Næringsinntekt er resultat fra enkeltpersonforetak. Oppgi negativt tall ved underskudd. Lønnsinntekt er lønn fra en arbeidsgiver. Dette gjelder også lønn fra eget AS. Skriv 0 dersom du ikke har inntekt fra denne kilden.

- Netto næringsinntekt fra kunstnerisk arbeid
- Lønnsinntekt fra kunstnerisk arbeid (inkludert SKS arbeidsstipend)

- Netto næringsinntekt fra kunstnerisk tilknyttet arbeid
- Lønnsinntekt fra kunstnerisk tilknyttet arbeid

- Netto næringsinntekt fra ikke-kunstnerisk arbeid
- Lønnsinntekt fra ikke-kunstnerisk arbeid

- Overføringer (pensjonsutbetalinger, trygdeytelser m.m.)
- Kapitalinntekter (renteinntekter, avkastning m.m.)

1.5 Avslutning

Dette korte notatet har adressert noen få, men viktige, problemstillinger ved undersøkelser av kunstners inntekter. Det er avgjørende å kjenne til og å ta stilling til disse når slike inntektsundersøkelser skal gjennomføres. En rekke andre metodiske problemstillinger er ikke adressert her. Dette inkluderer utvalgsproblematikk og hvordan populasjonen skal defineres. Hvilke utfordringer man møter med en lav svarprosent, eller hvilke utfordringer man møter dersom man ikke kjenner den totale populasjonen og dermed svarprosenten i det hele tatt. Vi har heller ikke diskutert hvordan en spørreundersøkelse skal utformes for at flest mulig skal forstå spørsmålene og dermed svare, eller i hvilken grad og på hvilken måte datasettet skal renses før analysene gjennomføres. Vi har heller ikke sagt noe om hvordan analysene kan gjennomføres og hvilke mål for inntekt det er hensiktsmessig å vise i slike analyser (median, gjennomsnitt, standardavvik m.m.), men dette er alle viktige avveielser som må tas, og gjøres rede for, for at undersøkelsen skal gi et mest mulig solid og sannferdig resultat.

Referanser

- Askvik, T., Jacobsen, R. A., & Kleppe, B. (2022). Income changes for Norwegian artists during the pandemic. *Nordisk kulturpolitisk tidsskrift*, 25(2), 1-16. <https://doi.org/10.18261/nkt.25.2.5>
- Baldin, A. og Bille, T. (2021). Who is an artist? Heterogeneity and professionalism among visual artists. *Journal of Cultural Economics* 2021
- Bille, T., Løyland, K. og Holm, A. (2017). Work for Passion or Money? Variations in Artists' Labor Supply. *Kyklos*, 70 3/2017
- Elstad, J. I. og Pedersen, K. R. (1996). Kunstnerens økonomiske vilkår. Rapport fra Inntekts- og yrkesundersøkelsen blant kunstnere 1993-94. Oslo: Institutt for sosialforskning.
- Heian, M. T., Løyland, K. og Mangset, P. (2008). Kunstnerens aktivitet, arbeids- og inntektsforhold, 2006. Bø: Telemarksforskning-Bø.
- Heian, M. T., Løyland, K. og Kleppe, B. (2015). Kunstnerundersøkelsen 2013. Kunstnerens inntekter TF - rapport nr. 350. Bø: Telemarksforskning.
- Heian, M. T. (2018). Kunstnere i Norge. Ulikhet i inntekt, arbeid og holdninger. Bergen: Universitetet i Bergen.
- Kleppe, B. og Askvik, T. (2021). Kunstnerne og koronapandemien, Oslo: Kulturrådet.
- Kleppe, B., & Askvik, T. (2023). Kunstnerundersøkelsen 2019. Fagbokforlaget.
- Mangset, P., Heian, M. T. og Løyland, K. (2010). For mange fattige kunstnere? *Nytt Norsk Tidsskrift*, 04/2010
- Mangset, P., Heian, M. T., Kleppe, B. og Løyland, K. (2016). Why are artists getting poorer? About the reproduction of low income among artists. *International Journal of Cultural Policy* 2016
- NOU 1981:28 Inntektsforhold for kunstnarar. Oslo: Kulturdepartementet.
- St.meld. nr. 41 (1975-1976) Kunstnerne og samfunnet. Oslo: Kirke- og undervisningsdepartementet.

Kunstnerkategorier benyttet i surveyundersøkelsen sendt til kunstnere i 2021.

Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Film- og scenekunst	Dansekunstnere	Danse, hip-hop/street
		Danser, folkedans/etnisk danser
		Danser, jazz/musikal/show
		Danser, klassisk
		Danser, moderne/samtidsdans
		Utøvende og skapende dansekunstner
	Filmkunstnere	Filmfotograf
		Filmregissør
		Annen filmarbeider
	Koreografer	Koreograf
	Senografer/kostymetegnere og andre teatermedarbeidere	Dramaturg
		Sceneinstruktør
		Scenograf/kostymedesigner
	Skuespillere/dukkespillere	Dukkespiller
		Skuespiller
Litteratur	Dramatikere og manusforfattere	Dramatiker
		Manusforfatter
		Revyforfatter
	Faglitterære forfattere og oversettere	Faglitterær forfatter
		Faglitterær oversetter
		Lærebokforfatter
		Matkultur og formidling
	Kunstkritikere	Kritiker
	Oversettere	Skjønnlitterær oversetter
	Skjønnlitterære forfattere	Forfatter, barne- og ungdomslitteratur
Forfatter, voksen skjønnlitteratur		
Musikk	Komponister	Komponist (låtskriver/tekstforfatter), Klassisk/samtid
	Musikkprodusent	Musikkprodusent
	Populærkomponist og sangtekstforfatter	Komponist (låtskriver/tekstforfatter), populærmusikk/rytmisk
	Utøver jazz/folkemusikk	Utøver (musiker/sanger), folkemusikk
		Utøver (musiker/sanger), jazz/improvisert musikk
	Utøver klassisk/samtid	Dirigent
	Utøver populærmusikk	Utøver (musiker/sanger), klassisk/samtid
Utøver (musiker/sanger), populærmusikk/rytmisk		
Visuell kunst	Billedkunstnere	Billedkunstner, grafikk
		Billedkunstner, installasjon/performance
		Billedkunstner, kurator
		Billedkunstner, maleri

		Billedkunstner, skulptur
		Billedkunstner, tegning
		Billedkunstner, tekstil
		Billedkunstner, annet
	Designere og illustratører	Designer, møbler
		Designer, tekstil
		Grafisk designer
		Illustratør
		Tegneserieskaper
		Designer, annet
	Kunsthåndverkere	Kunsthåndverker, folkekunst
		Kunsthåndverker, glasskunstner
		Kunsthåndverker, keramikk
		Kunsthåndverker, tekstilkunst
		Kunsthåndverker, tre/metallkunst
		Kunsthåndverker, annet
	Kunstneriske fotografer	Billedkunstner, foto
		Billedkunstner, video/film/lyd/tekst